

۵. رتبه تعدیل یافته عملکرد رقابت پذیری صنعتی ایران:

با ارزیابی مجدد شاخص عملکرد رقابت پذیری صنعتی با ملاحظات زیست محیطی، امتیاز عددی و رتبه کشورها نیز دستخوش تغییراتی خواهد شد. در این بین، امتیاز عددی شاخص CIP ایران (۰/۰۴۵۷) به شاخص CIP تعدیل یافته (۰/۰۱۰۹) با ۷۶/۱۵ درصد کاهش، با ۱۹ رتبه تنزل، جایگاه ایران از ۵۸ به ۷۸ تنزل می کند.

۶. **عوامل بهبود توسعه پایدار:** شاخص عملکرد رقابت پذیری صنعتی ۱۵۰ اقتصاد جهان – که در مجموع بیش از ۹۸ درصد از تولید ناخالص داخلی و بخش صنعت جهان را پوشش می دهند – بر مبنای عوامل و سیاست هایی که منجر به توسعه پایدار این بخش می شوند، در ۳ حوزه اصلی ۸ زیرشاخص مورد ارزیابی قرار می گیرد. که اساسا ابزار مقایسه ای استراتژیک برای کسب و کارها و دولت ها محسوب می شوند تا بخش صنایع را به طور پایدار و سازگار توسعه دهند. این مهم با امکان مقایسه و الگوبرداری از پیشرفت هایی که سایر کشورها در حوزه رقابت پذیری بخش صنایع خود دارند و اطلاع از سیاست ها و سرمایه گذاری های آنها تحقق می یابد. در ادامه ابعاد سه گانه شاخص عملکرد رقابت پذیری تحلیل می شود:

۷. مولفه (۱): ظرفیت تولید و صادرات کالاهای صنعتی:

ایران با احراز رتبه ۷۸ در ظرفیت تولید و صادرات صنعتی عملکرد ضعیفی دارد. دو نماگر تبیین کننده این مولفه نیز ضعیف ارزیابی می شوند. ۱- ارزش افزوده سرانه صنایع (دلار، به قیمت ثابت ۲۰۱۰) از ۷۴۶ دلار در سال ۲۰۱۰ به ۷۰۸ دلار در سال ۲۰۱۵ رو به کاهش گذاشته است. حال آن که در سال ۲۰۱۵ سوئیس با ۱۴۴۰۴ دلار و ترکیه با ۱۸۱۴ دلار جایگاه نخست در جهان و منطقه را کسب کرده اند. عملکرد ایران در مقایسه با آن دو کشور در این شاخص به ترتیب ۴/۹ و ۳۹ از ۱۰۰ بوده است. ۲- صادرات سرانه صنایع (دلار، جاری) از ۳۷۹ دلار در سال ۲۰۱۰ به ۳۴۲ دلار در سال ۲۰۱۵ روبه کاهش گذاشته است. حال آن که در سال ۲۰۱۵ سنگاپور با ۲۷۴۷۶ دلار و ترکیه با ۱۵۴۹ دلار جایگاه نخست در جهان و منطقه را کسب کرده است. عملکرد ایران در مقایسه با آن دو کشور در این شاخص به ترتیب ۱/۲ و ۲۲/۱ از ۱۰۰ بوده است و در واقع شکاف بسیار بزرگی بین آنچه هست و آنچه باید باشد، وجود دارد. با دستیابی

۲- (الف) سهم ارزش افزوده صنایع با فناوری MHT از صنعت (%، دلاری جاری) از ۴۵/۷ درصد در سال ۲۰۱۰ به ۳۹/۸ درصد در سال ۲۰۱۵ رو به کاهش گذاشته است. حال آن که در سال ۲۰۱۵ سوئیس با ۸۴/۸ درصد و ترکیه با ۲۹/۹ درصد جایگاه نخست در جهان و منطقه را کسب کرده اند. عملکرد ایران در مقایسه با آن دو کشور در این شاخص به ترتیب ۴۹/۵ و ۱۳۳/۳ از ۱۰۰ بوده است. (ب) شاخص ارزش افزوده صنایع از تولید ناخالص داخلی (GDP) (%، دلار به قیمت ثابت ۲۰۱۰) ایران از ۱۱/۸ درصد در سال ۲۰۱۰ به ۱۲ درصد در سال ۲۰۱۵، کمترین تغییر بوده است. حال آن که در سال ۲۰۱۵ چین با ۳۲/۲ درصد و ترکیه با ۱۵/۸ درصد جایگاه نخست را در جهان و منطقه کسب کرده است. عملکرد ایران در مقایسه با آن دو کشور در این شاخص به ترتیب ۳۷/۲۳ و ۷۶/۱ از ۱۰۰ و پایین بوده است. (ج) سهم صادرات صنایع با فناوری MHT از صادرات صنعتی (%، دلار جاری) از ۲۲/۹ درصد در سال ۲۰۱۰ به ۳۱/۷ درصد در سال ۲۰۱۵، ۵/۸ واحد درصد رشد را شاهد بوده است. که ریشه در افزایش اندازه صادرات صنایع و ساختار صنایع و

ایران در هر دو شاخص به جایگاه نخست منطقه، ارزش افزوده و صادرات سرانه صنایع به ترتیب از ۲/۵ تا ۵ برابر قابل افزایش است.

۸. مولفه (۲): روزآمدی و تعمیق تکنولوژیکی صنعتی:

ایران با احراز رتبه ۸۲ در روزآمدی و تعمیق تکنولوژیکی صنعتی، ضعیف ترین رکن شاخص CIP را کسب کرده است. ۴ نماگر تبیین کننده آن برای ایران در جهان و منطقه ضعیف ارزیابی می شود. ۹. **مولفه (۳): نفوذ جهانی:** ایران با احراز رتبه ۴۲ در نفوذ جهانی، عملکرد نسبتا مناسب تری را در مقایسه با دو مولفه دیگر تبیین کننده شاخص عملکرد رقابت پذیری صنعتی کسب کرده است، هرچند این رتبه در مقایسه با عملکرد مطلوب جهانی و منطقه ای ایران، مناسب ارزیابی نمی شود و تا رتبه کمتر از ۲۰ در میان مدت قابل ارتقا است. (۱): نفوذ کشور در ارزش افزوده صنایع کارخانه ای جهان (%، دلار ثابت ۲۰۱۰) از ۵۳/۰ درصد در سال ۲۰۱۰ به ۴۷/۰ درصد در سال ۲۰۱۵ با رشد ۲/۴- روبه کاهش گذاشته است. حال آن که در سال ۲۰۱۵ چین با ۲۳/۵ درصد و ترکیه با ۱/۲ درصد جایگاه نخست جهان و منطقه را کسب کرده اند. عملکرد ایران در مقایسه با آن دو کشور در این شاخص به ترتیب ۲/۰ و ۳۹/۵ از ۱۰۰ بوده است. (۲): نفوذ کشور در صادرات صنایع کارخانه ای جهان (%، دلار جاری) از ۲۶/۰ درصد در سال ۲۰۱۰ به ۲۰/۲ درصد در سال ۲۰۱۵، واحد درصد روبه کاهش گذاشته است. حال آن که در سال ۲۰۱۵ چین با ۱۸/۳۵ و ترکیه با ۱/۰۱ درصد جایگاه نخست جهان و منطقه را کسب کرده اند. عملکرد ایران در مقایسه با چین و ترکیه در این شاخص به ترتیب ۱/۱ و ۱۹/۸ از ۱۰۰ بوده است و در واقع شکاف عظیمی بین آنچه هست و آنچه باید باشد، در هر دو شاخص مورد بحث وجود دارد. بی تردید با دستیابی ایران در هر دو شاخص به جایگاه نخست منطقه، نفوذ کشور در ارزش افزوده و صادرات صنایع جهان از ۲/۵ تا ۵ برابر قابل افزایش است. بدیهی است که این میزان افزایش، مستلزم به کارگیری عوامل بنیادین بهره وری، تکنولوژیکی و نوآورانه البته با رفع انواع موانع پیش رو و به فعلیت یافتن ظرفیت تولید و صادرات صنایع کارخانه ای، و متنوع سازی آن و با دستیابی به رشد و توسعه صنعتی پایدار و فراگیر محقق می شود.

نوع تعریف صنایع با فناوری MHT دارد. حال آن که رقم این شاخص در سال ۲۰۱۵ برای کره ۷۶/۲ درصد و ترکیه ۴۱/۸ درصد بوده، که جایگاه نخست در جهان و منطقه را کسب کرده اند. عملکرد ایران در مقایسه با آن دو کشور در این شاخص به ترتیب ۴۱/۶ و ۷۵/۹ از ۱۰۰ بوده است. (۵) سهم صادرات صنعتی از صادرات ایران (%، دلار جاری) از ۳۳/۶ درصد در سال ۲۰۱۰ به ۱۹/۷ درصد در سال ۲۰۱۵ کاهش یافته است (با ۱۰/۱- درصد رشد منفی سالانه). حال رقم این شاخص در سال ۲۰۱۵ برای کره ۹۷/۳ درصد و ترکیه ۸۴/۷ درصد بوده که جایگاه نخست در جهان و منطقه را کسب کرده اند. عملکرد ایران در مقایسه با آن دو در این شاخص به ترتیب ۲۰/۲۵ و ۲۳/۲۶ از ۱۰۰ بوده است. در واقع شکاف عظیمی بین آنچه هست و آنچه باید باشد، در دو تا از ۴ شاخص فوق وجود دارد. بی تردید دستیابی ایران به جایگاه نخست منطقه در هر ۴ شاخص، ارزش افزوده و کیفیت صادرات صنایع با تحولات بنیادین در ساختار صادرات صنعتی، روزآمدی و تعمیق تکنولوژیکی صرفا با بر طرف نمودن انواع موانع پیش رو محقق می شود.

عملکرد رقابت پذیری صنعتی ایران^۱

دکتر میرعبداله حسینی

چکیده: با وجود آن که در دو دهه گذشته شاخص عملکرد رقابت پذیری صنعتی ایران بهبود یافته است، اما عملکرد رقابت پذیری صنعتی ایران در جهان و حتی منطقه (منجمله در قیاس با کشور مجاور ما ترکیه) از جایگاه مناسبی برخوردار نیست و بیم آن می رود با انواع محدودیت های فراروی اقتصاد صنعتی به ویژه با تشدید تحریم ها، چشم انداز عملکرد رقابت پذیری صنعتی ایران چندان مساعد نباشد. مجموعه ای از عوامل از جمله: (۱) **عوامل تولید قابل دسترس؛ (۲) سیاست های دولت؛ (۳) کیفیت آموزش و نظام آموزشی؛ و (۴) زیرساخت ها** در جذب فناوری و نوآوری بالا، و افزایش عملکرد صادرات و رقابت پذیری دخالت دارند.

واژه های کلیدی: عملکرد رقابت پذیری صنعتی (CIP)، ظرفیت تولید/صادرات صنعتی، تعمیق فناوریانه صنعتی، نفوذ جهانی و ایران

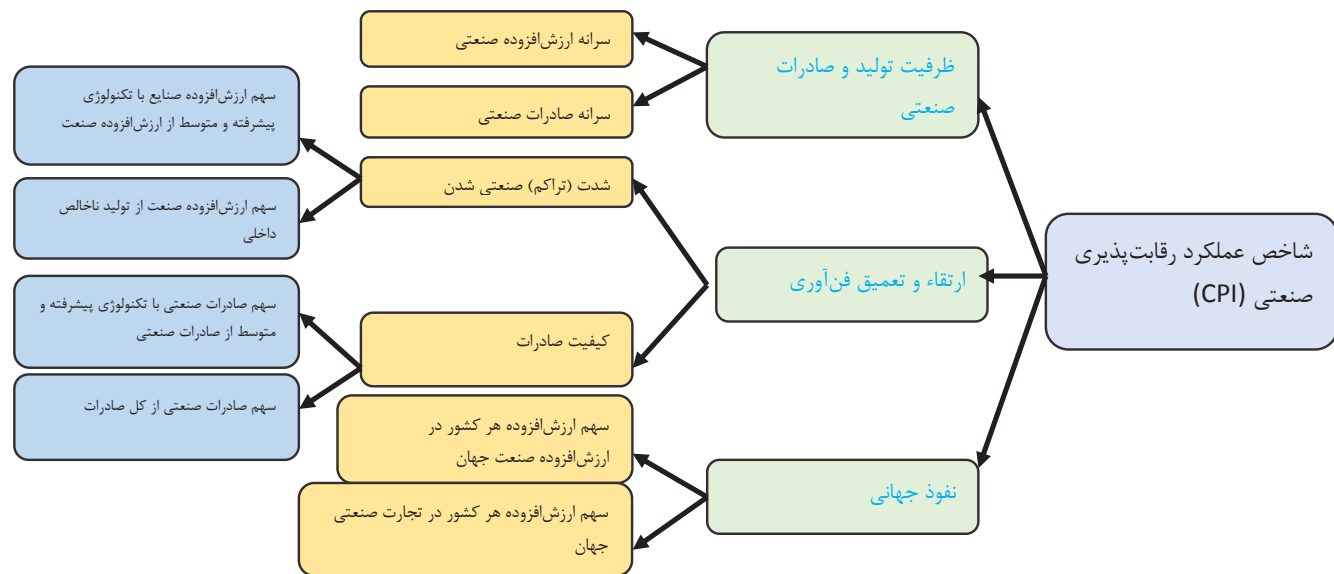
رقابت پذیری، تجارت و توسعه صنعتی: رابطه ای قوی بین رقابت پذیری صنعتی و اهداف توسعه پایدار (SDGs) وجود دارد. در واقع بهبود و ارتقای رقابت پذیری صنعتی به سطوح بالاتر (ظرفیت های تولید، تعمیق فناوری و زبان محیطی ناشی از تولید صنعتی) در هر اقتصادی بمثابة موفقیت در دسترسی به اهداف توسعه پایدار، به خصوص اهداف توسعه پایدار نسخه ۹، (ساخت زیرساخت های کامل و انعطاف پذیر، توسعه صنعتی پایدار و جامع، و نوآوری سریع تر) می باشد. تجارت بین الملل عنصر کلیدی رقابت پذیری صنعتی است. به طوری که ظرفیت کشورها در افزایش حضور در بازارهای بین المللی، پتانسیل نفوذ توسعه صنعتی و چشم انداز رشد آن را نشان می دهد. ارزش افزوده صنعتی جهان در ۲۰۱۵ نسبت به ۱۹۹۰، ۲،۵ برابر شده است. حال آنکه ارزش صادرات صنعتی طی این مدت بیش از ۴،۵ برابر افزایش یافته است. نرخ رشد صادرات صنعتی به خصوص بین سال ۲۰۰۰ تا زمان وقوع بحران مالی در سال ۲۰۰۸، بالا بوده است. در بحران مالی، صادرات صنعتی بیش از ارزش افزوده صنعتی متاثر شد. ویژگی عمومی دوره ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۵، افزایش سریع در جهانی شدن بازارها نظیر تعرفه های صنعتی و سایر موانع تجارت، پیشرفت تکنولوژیکی در تسهیل تجارت کالاها بوده است. کشورهای با بالاترین نرخ های رشد در ارزش افزوده صنعتی، همچنان بالاترین افزایش در صادرات صنعتی را تجربه کرده اند و کشورهای با صادرات صنعتی ضعیف، عملکرد صنعتی نازلی را شاهد هستند. برای نمونه، در کشورهایی نظیر چین و ویتنام میانگین نرخ رشد سالانه صادرات صنعتی بیش از ۱۳ درصد، بیش از دوبرابر متوسط جهانی بود. کالاهای صنعتی بیش از ۷۵ درصد کل تجارت کالایی جهان را تشکیل می دهد. **جذب فناوری:** رابطه بین عملکرد صادرات صنعتی و رشد اقتصادی به چیزی فراتر از همبستگی آماری رسیده است. معمولا این همبستگی مثبت معطوف به کشورهایی بوده است که با استفاده از مزیت صرفه های مقیاس در صنایع، بویژه در صنایع فناوری محور

و با ارزش افزوده بالا، در افزایش صادرات خود توفیق داشته اند. البته مشخصه چنین فرایند صنعتی موفق، صرفا گسترش صادرات صنعتی آن ها نبوده، بلکه تغییرات ساختاری عمیق آن ها به سوی تمرکز بر صنایع فناوری محور بوده است. همزمان، ساختار تولید از کشاورزی و کالاهای اولیه به فعالیت های صنعتی و خدمات متنوع شد. این مورد در چین و کشورهای موفق شرق آسیا رخ داده است. سهم صادرات با فناوری بالا و متوسط (MHT) در صادرات صنعتی کشورهای منتخب در سال ۲۰۱۶ نسبت به ۱۹۹۰ بالاتر بود. (در دامنه ای بین ۳۷ درصد در هنگ کنگ تا ۷۸ درصد در سنگاپور). عوامل مختلفی در تعیین توان یک کشور در جذب فناوری و نوآوری پیشرفته و در نتیجه افزایش صادرات و رقابت پذیری آن دخیل هستند. از جمله عواملی که بایستی در دسترس باشند، (۱) وجود سرمایه مکفی در بازارهای کارای سرمایه و قابلیت جابجایی نیروی کار به بنگاه های نوآور. (۲) سیاست های دولت، نقش مهمی در ارتقای ظرفیت اقتصاد در گذار به صنایع با فناوری MHT بازی می کند. (۳) کیفیت آموزش و نظام آموزشی که تعیین کننده نحوه توانمندسازی کارگران در فرایندهای تولید پیشرفته است. (۴) زیرساخت ها که امکانی توانمند برای صنایع با فناوری MHT ایجاد نماید. **سنجش رقابت پذیری صنعتی:** شاخص عملکرد رقابت پذیری صنعتی یونیدو، چگونگی مشارکت بخش صنعت را در توسعه کشورها تبیین می کند. این شاخص چگونگی موفقیت صنایع یک کشور در تولید و مبادله کالاها در بازارهای داخلی و خارجی، و میزان سازگاری تحولات ساختاری و توسعه را اندازه گیری می کند. شاخص CIP دارای ابعاد اصلی سه گانه است، که هر بعد با نماگرهایی سنجیده می شوند. این ابعاد شامل (۱) ظرفیت تولید و صادرات کالاهای صنعتی، (۲) روزآمدی و تعمیق تکنولوژیکی، و (۳) نفوذ و تاثیر جهانی است. نمرات بالاتر در هر یک از این ابعاد سه گانه، بیانگر رقابت پذیری صنعتی بیشتر و شاخص CIP بالاتر است. **ظرفیت تولید و صادرات:** اولین بعد شاخص CIP امکان اندازه گیری مقایسه ای تولید صنعتی هر کشور را (برای مصرف محلی یا خارجی) فراهم می آورد. ارزش افزوده سرانه صنعتی (MVApC) امکان مقایسه را مستقل از اندازه اقتصاد هر کشور فراهم می سازد. این شاخص وابسته به سطح توسعه کشور و معطوف به تغییر در فرایندهای تحولات ساختاری است. ظرفیت تولید در یک اقتصاد جهانی شده، بر مبنای توانایی آن در صادرات صنعتی محاسبه می شود. در زنجیره جهانی ارزش، صنایع، یکپارچه و تخصصی نمی شوند مگر آنکه با محدودیت های شرایط تقاضا مواجه شده و رقابتی شوند. صادرات سرانه صنایع، شاخص دیگری در انعکاس میزان توانایی مزیت های رقابتی صنایع خاص است. صادرات سرانه صنایع، امکان مقایسه صادرات صنعتی را فارغ از اندازه کشور به دست می دهد و شاخص ساده ایی است که اگر نه به طور کامل اما امکان مقایسه اجزای عملکرد صادرات کشور را فراهم می سازد.

^۱ مطلب حاضر برگرفته از گزارش رقابت پذیری صنعتی سازمان یونیدو، تحت عنوان (UNIDO, Competitive Industrial Performance Report ۲۰۱۸) است.

شکل ۱- شاخص عملکرد رقابت‌پذیری صنعتی و عوامل مؤثر /تبیین‌کننده آن

جدول (۱): ابعاد اصلی سه گانه و زیرشاخص‌های شاخص ترکیبی عملکرد رقابت‌پذیری ایران و مقایسه تطبیقی آن									
شرح	تحولات ساختار صنعتی ایران		رتبه نخست جهان		نخست منطقه (ترکیه)		شاخص عملکرد ایران، ۲۰۱۵		منطقه
	۲۰۱۰	۲۰۱۵	۲۰۱۰	۲۰۱۵	۲۰۱۰	۲۰۱۵	جهان	۲۰۱۵	
مولفه (۱): ظرفیت تولید و صادرات	...	۷۸	-	...	...	...	...	...	...
نماگر (۱): ارزش افزوده سرانه صنایع کارخانه‌ای (دلار، قیمت ثابت ۲۰۱۰)	۷۴۶	۷۰۸	۹۴/۹ (-۱/۰۴)	سوئیس (۱۳۶۶۴)	سوئیس (۱۴۴۰۴)	۱۵۷۷	۱۸۱۴	۴/۹۲	۳۹/۰۳
نماگر (۲): صادرات سرانه صنایع کارخانه‌ای (دلار، جاری)	۳۷۹	۳۴۲	۹۰/۲ (-۲/۰۳)	سنگاپور (۳۲۲۲۲)	سنگاپور (۲۷۴۷۶)	۱۳۸۱	۱۵۴۹	۱/۲۴	۲۲/۰۸
مولفه (۲): روزآمدی و تعمیق فناوری	...	۸۲	-	...	...	...	...	...	...
نماگر (۳): سهم ارزش افزوده صنایع با فناوری بالا و متوسط از کل صنعت (دلار، جاری)	۴۵/۷	۳۹/۸	۸۷/۱ (-۲/۷۳)	سنگاپور (۸۴/۸)	سنگاپور (۸۰/۴)	۳۲/۳۲	۲۹/۸۶	۴۹/۵۰	۱۳۳/۲۹
نماگر (۴): سهم ارزش افزوده صنایع کارخانه‌ای از GDP (دلار، ثابت ۲۰۱۰)	۱۱/۸	۱۲/۰	۱۰/۷ (+۰/۳۴)	چین (۳۱/۹۵)	چین (۳۲/۱۵)	۱۵/۶۰	۱۵/۷۶	۳۷/۳۳	۷۶/۱۴
نماگر (۵): سهم صادرات صنایع با فناوری بالا و متوسط از کل صادرات صنعت (دلار، جاری)	۲۳/۹	۳۱/۷	۱۳۲/۶ (+۵/۸۱)	کره جنوبی (۷۵/۸۵)	کره (۷۶/۱۷)	۴۲/۵۰	۴۱/۷۹	۴۱/۶۲	۷۵/۸۶
نماگر (۶): سهم صادرات صنعتی از کل صادرات (دلار، جاری)	۳۳/۶	۱۹/۷	۵۸/۶ (-۱/۱۳)	کره جنوبی (۹۶/۸۵)	کره (۹۷/۲۶)	۸۷/۷۱	۸۴/۷۱	۲۰/۲۵	۲۳/۲۶
مولفه (۳): نفوذ جهانی	...	۴۲	-	...	...	...	...	...	...
نماگر (۷): نفوذ کشور در ارزش افزوده صنایع کارخانه‌ای جهان (دلار، ثابت ۲۰۱۰)	۰/۵۳	۰/۴۷	۸۸/۷ (-۲/۳۷)	چین (۱۸/۵۱)	چین (۲۳/۴۶)	۱/۱۰	۱/۱۹	۲/۰	۳۹/۵۰
نماگر (۸): نفوذ کشور در صادرات صنایع کارخانه‌ای جهان (دلار، جاری)	۰/۲۶	۰/۳۰	۷۶/۹ (-۵/۱۱)	چین (۱۳/۹۸)	چین (۱۸/۳۵)	-۰/۹۲	۱/۰۱	۱/۰۹	۱۹/۸۰
شاخص عملکرد رقابت‌پذیری صنعتی	۵۳	۵۸ (۰/۰۴۸۲)	-۵	-	آلمان (۰/۵۲۳۴)	-	۲۹ (۰/۱۲۴۲)	۹/۲۱	۳۸/۸۱

ماخذ: گزارش یونیدو، ۲۰۱۹.

در موافقت‌نامه‌های تجاری باشد. همه نماگرهای شاخص ترکیبی CIP برای محاسبه مقادیر CIP نهایی استفاده می‌شود. شکل و جدول (۱) ابعاد سه گانه و ۸ نماگر شاخص CIP را برای ایران و مقایسه آن با جایگاه نخست جهان و منطقه را نشان می‌دهد.

نکات کلیدی گزارش عملکرد رقابت‌پذیری صنعتی (CIP) مرتبط با ایران

۱. **برترین رتبه‌ها در عملکرد رقابت‌پذیری صنعتی:** نتایج کامل شاخص CIP سال ۲۰۱۸ مطابق با امتیاز احراز شده برای ۱۵۰ کشور دنیا در گروه‌های ۴ گانه (بالا، متوسط به بالا، متوسط به پایین و پایین) با سطوح توسعه متفاوت رتبه‌بندی شده است. بین سطوح متفاوت توسعه و رقابت‌پذیری صنعتی رابطه وجود دارد. چرا که سطوح بالای شاخص CIP تقریباً به اقتصادهای صنعتی شده تعلق دارد، حال آنکه اکثریت کشورهای با کمترین درجه توسعه‌یافتگی در سطوح پایین شاخص CIP واقع‌اند. با این وجود، برخی استثنائات نیز وجود دارد. رتبه نخست عملکرد رقابت‌پذیری صنعتی جهان با ۵۲۳۴/۰ امتیاز به آلمان تعلق دارد. ژاپن با تفاوت معنی‌دار نسبت به آلمان، با امتیاز ۳۹۹۸/۰ در رتبه ۲ قرار دارد. این کشور در ابعاد سه‌گانه شاخص، پیشگام است. چین، آمریکا، کره و سوئیس در رتبه ۳ تا ۶ قرار دارند. آلمان از سال ۲۰۰۰ توانسته همه ساله جایگاه خود را به‌عنوان رقابت‌پذیرترین کشور جهان در حوزه صنایع حفظ نماید. در این رتبه‌بندی، کشورهای ژاپن، چین، ایالات متحده آمریکا، کره جنوبی و سوئیس به‌عنوان کارآمدترین کشورها در این شاخص در رده‌های ۲ تا ۶ قرار دارند. بدین ترتیب، شش کشور تراز اول فوق، به همراه مکزیک، تایلند، اسرائیل و آفریقای جنوبی و چهار کشور از گروه کشورهای درحال توسعه (ترکیه، عربستان سعودی، ویتنام و مراکش) از میان ۱۵۰ کشور جهان، به عنوان بهترین و آماده‌ترین کشورها در رقابت‌پذیری صنعتی معرفی شده‌اند.

۲. **تغییر رتبه‌ها:** در این رتبه‌بندی چین توانسته است با افزایش نمره ۲/۶ درصدی، جایگاه ایالات متحده آمریکا را در رده سوم تصاحب کند. البته این جابه‌جایی را می‌توان تا حدی ناشی از افت عملکرد آمریکا (تنها کشوری که در میان ۱۰ رتبه برتر، نمره آن کاهش یافته است) دانست. در رده‌های بعدی نیز تا رتبه ۳۰ کشور برتر این رتبه‌بندی با بهبود نمره، ولی بدون تغییر رتبه، جایگاه پیشین را حفظ کرده‌اند. در گزارش اخیر برخی کشورها نسبت به سایرین عملکرد چشمگیرتری داشته‌اند. بر این اساس در میان ۳۵ رتبه نخست، بهترین بهبود متعلق به پرتغال و اسلونی است که با جهش ۳ پله‌ای، صعود داشته‌اند. بین رتبه‌های ۳۶ تا ۷۰، بلغارستان و ویتنام توانسته‌اند به ترتیب ۳ و ۲ پله ارتقا رتبه یابند، در مقابل دو کشور ونزوئلا و ایران به ترتیب ۷ و ۵ پله تنزل، در رده‌های ۶۸ و ۵۸ رتبه‌بندی قرار گرفته‌اند. بین مناطق جهان، اروپا و اوراسیا عملکرد خود را به‌عنوان رقابت‌پذیرترین منطقه در حوزه عملکرد صنعتی حفظ کرده‌اند. از ۳۰ رتبه برتر، ۱۷ کشور در این منطقه واقع هستند. این منطقه یکی از غنی‌ترین منابع سه‌گانه بهبود عملکرد رقابت‌پذیری صنعتی را دارد و از زیرساخت‌های بهره‌وری، فناوری و نوآوری پیشگام بهره می‌برد.

۳. **تغییر رتبه ایران:** ایران از لحاظ عملکرد رقابت‌پذیری صنعتی، در جایگاه ۵۸ جهان و جایگاه ۸ منطقه منا قرار دارد. اما بطور کلی طی دوره ۲۶ ساله (۲۰۱۶-۱۹۹۰) رتبه شاخص رقابت‌پذیری ایران در جهان با ۲۷ رتبه بهبود، به جایگاه ۵۸ ارتقا یافته است. در این بین، این شاخص برای سه کشور امارات متحده عربی، عمان و ایران به ترتیب با ۴۳، ۳۴ و ۲۷ رتبه بهبود، به جایگاه

۴۱، ۶۶ و ۵۸ جهان ارتقا یافته است و در مقابل، این شاخص برای عراق، سوریه و الجزایر به ترتیب با ۲۴، ۱۵ و ۱۳ رتبه تنزل، به جایگاه ۱۴۶، ۱۱۲ و ۹۴ جهان سقوط کرده است. سه کشور اسرائیل، ترکیه و عربستان، بهترین و در مقابل عراق، یمن و سوریه ضعیف‌ترین جایگاه را در شاخص CIP و ابعاد سه‌گانه آن در ۱۹ کشور منطقه منا به دست آورده‌اند. در این بین، ایران بین ۱۹ کشور منطقه منا در جایگاه ۸ این شاخص و ابعاد سه‌گانه آن قرار دارد. از سه مولفه کلیدی شاخص CIP، ایران در مولفه نفوذ جهانی (رتبه ۴۲)، ظرفیت تولید و تجارت (رتبه ۷۸) و پیچیدگی و تعمیق تکنولوژی (رتبه ۸۲) را احراز کرده است.

۴. **ارزش افزوده صنعتی و انتشار CO2:** بر مبنای مطالعه روند ۱۵ ساله از ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵ رابطه بین دو متغیر ارزش افزوده صنعتی و انتشار CO2 صنعتی در گروه کشورهای جهان این نتیجه حاصل می‌شود که در سه گروه کشورهای پایین، متوسط به پایین و متوسط در توسعه، ارزش افزوده صنعتی به تناسب انتشار CO2 پایین‌تری به دست می‌آید و اما در گروه کشورهای متوسط به بالای توسعه، رابطه تنگاتنگ مثبت بین این دو وجود دارد. در کشورهای توسعه‌یافته با رتبه برتر جهان، رابطه ارزش افزوده صنعتی با انتشار CO2 طی این دوره با رابطه‌ای منفی مواجه بوده است. در واقع در این گروه کشورها، تولیدات صنعتی کاملاً با ملاحظات زیست‌محیطی نهادینه شده است. نهایتاً در این بین، چین یک استثنا است، به طوری که از ابتدای دوره تا ۲۰۱۰ ارزش افزوده صنعتی و انتشار CO2 به موازات هم روبه افزایش بوده، ولی در دهه ۲۰۱۰ همراه بودن حصول ارزش افزوده با ملاحظات زیست‌محیطی کاملاً آشکار است.